

โครงการจัดการความรู้ (Knowledge Management)

“ประสบการณ์สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านกระบวนการทำงานวิจัย

ประเภททุนวิจัยภายในและภายนอก: แนวทางปฏิบัติที่ดี”

วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เวลา ๙.๐๐-๑๒.๐๐ น.

ณ ห้องประชุมคึกฤทธิ์ ปราโมช อาคารอเนกประสงค์ ๑

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

สถาบันไทยคดีศึกษามี โครงการจัดการความรู้ (Knowledge Management) อย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี เพื่อให้บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญได้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ ทำงานแก่เพื่อนร่วมงาน และบุคลากรรุ่นใหม่ เพื่อเป็นแนวทางในการ ปฏิบัติงานและ สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ อันเป็นที่มาของโครงการจัดการความรู้ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘ เรื่อง “ประสบการณ์สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านกระบวนการทำงานวิจัยประเภททุนวิจัยภายในและภายนอก : แนวทางปฏิบัติที่ดี” ผู้ทำหน้าที่ ถ่ายทอดความรู้หรือ “คุณกิจ” ประกอบด้วยนางสาวเทียมจิตร พ่วงสมจิตร นักวิจัยชำนาญการพิเศษ นางสุจิตรา ไชยจันทร์ นักวิจัยชำนาญการ และดร.สิโรตม์ ภินันท์รัชต์ธร นักวิจัยปฏิบัติการ รองศาสตราจารย์ กิติมา สุรสสนธิ รองผู้อำนวยการสถาบันไทยคดีศึกษา ฝ่ายบริหาร ทำหน้าที่ “คุณอำนวย” ผู้ชักถาม นางสาวนริสา เศษสุภา นักวิจัยชำนาญการ ทำหน้าที่ “คุณลิขิต” บันทึกการบรรยาย และนางฉัฐชยาน์ ทรงฉลาด หัวหน้างานบริการวิชาการ ดำเนินรายการ ผู้ร่วมโครงการประกอบด้วยนักวิจัยและ บุคลากรสถาบันไทยคดีศึกษา และนักวิจัยสถาบันทรัพยากรมนุษย์

รองศาสตราจารย์ กิติมา สุรสสนธิ (กล่าวนำการบรรยาย) : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์กำลังมุ่งหน้าไปสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยแห่งการวิจัย ดังนั้น การวิจัยจึงถือเป็นภารกิจหลักอีกอย่างหนึ่งของมหาวิทยาลัย นอกจากนักวิจัยซึ่งมีหน้าที่ทำวิจัยโดยตรงแล้ว มหาวิทยาลัยยัง กำหนดให้อาจารย์ทำวิจัยปีละ ๑ เรื่องควบคู่ไปกับการสอน งานวิจัยเป็นงานที่ มีความซับซ้อน จึงเป็นเรื่องน่ายินดี ที่ผู้มีประสบการณ์ จะมาถ่ายทอดความรู้แก่นักวิจัยรุ่นใหม่ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางาน

คุณสุจิตรา ไชยจันทร์ : ทุนวิจัยมี ๒ ประเภทคือ ทุนภายในกับทุนภายนอก ทุนภายใน ได้แก่ทุนวิจัยของสถาบันไทยคดีศึกษาและทุนวิจัยของมหาวิทยาลัย ทุนวิจัยของมหาวิทยาลัยแบ่งออกเป็นทุนสำหรับนักวิจัยรุ่นใหม่ที่มีอายุการทำงานไม่เกิน ๕ ปี กับทุนสำหรับบุคลากรทั่วไป ส่วนทุนภายนอกได้แก่ทุนจากงบประมาณแผ่นดิน จัดสรรโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) โดยทาง วช. จะส่งประกาศรับข้อเสนอโครงการวิจัยมายังมหาวิทยาลัย ในช่วงเดือนสิงหาคมถึงกันยายน ของทุกปี แบ่งเป็นทุนวิจัยพื้นฐานกับทุนวิจัยแบบบูรณาการ ทุนวิจัยพื้นฐานมีงบประมาณปีละ ๒-๓ ร้อยล้านบาท แต่มีผู้ขอทุนจำนวนมากไม่ต่ำกว่า ๖๐๐ โครงการ/ปี ในขณะที่ทุนบูรณาการมีงบประมาณ เป็นพันล้านบาท แต่กลับมีผู้ขอทุนน้อย ทุนบูรณาการแบ่งออกเป็น ๑๓ หมวด เฉพาะหมวดท่องเที่ยวมีงบประมาณไม่ต่ำกว่า ๑ พันล้านบาท/ปี

งานวิจัยแบ่งออกเป็น ๓ ประเภทคือวิจัยพื้นฐาน วิจัยประยุกต์ และวิจัยเชิง ทดลอง ตนเอง (นางสุจิตรา) เลือกทำวิจัยเชิงทดลองแม้จะต้องไปแข่งกับ โครงการวิจัยสายวิทยาศาสตร์ เพราะเห็นว่ามิช่องทางที่จะขอทุนได้มากและเป็นประโยชน์ในแง่ connection ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น ในการลงพื้นที่ ช่วยให้ทำงาน ได้เร็ว มหาวิทยาลัย ธรรมชาติเอง ให้ความสำคัญกับ งานวิจัยเชิงทดลอง เป็นอันดับแรก รองลง มาคืองาน วิจัยประยุกต์ ลำดับสุดท้ายคืองานวิจัยพื้นฐาน การกรอกแบบฟอร์มขอทุนต้อง กรอรายละเอียด ให้ครบถ้วน ทั้ง กลยุทธ์/ output /outcome / รูปแบบของความสำเร็จ ประวัตินักวิจัย เพราะกรรมการจะให้คะแนนเป็นจุดๆ ถ้ากรอกไม่ครบถูกต้องแค่เพียง ๑ คะแนนก็อาจมีผลให้ไม่ได้รับทุน

การตั้งงบประมาณยึดตามระเบียบกระทรวงการคลังและระเบียบ วช . ที่ผ่านมาพบว่าโครงการที่ ได้รับทุน วช . ถูกตัดงบประมาณไม่ได้เต็มตามจำนวนที่ขอ ผู้ขอทุนจึงควรตั้งบให้สูงกว่าความเป็นจริง ไม่น้อยกว่า ๑๐%

ระยะเวลาเปิดรับข้อเสนอโครงการวิจัยของ วช . สั้นมาก ควรทำโครงการเตรียมไว้แต่เนิ่นๆ โดยส่วนตัวแล้วใช้เวลาเขียนโครงการประมาณ ๑ ปี หลักสำคัญคือประเด็นวิจัยต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ การวิจัยแห่งชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กระบวนการประเมินข้อเสนอโครงการวิจัย เริ่มจาก มหาวิทยาลัยธรรมชาติทำหน้าที่ กลั่นกรอง และ จัดลำดับ โครงการ ก่อนส่งไป วช. ทาง วช. จะประกาศ ผลการพิจารณาออนไลน์ และส่งผลมายัง มหาวิทยาลัยอย่างเป็นทางการเพื่อดำเนินการต่อไป ข้อดีของทุนประเภทนี้คือนักวิจัยที่มีประวัติงานเสร็จตรงเวลาจะมีโอกาสได้ทุนสูง ข้อเสียคือ เงินออกช้า ตนเองได้รับทุน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๘ เช่น สัญญารับทุนตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๗ แต่เพิ่งจะได้เงินเมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๘ ทางแก้คือต้องลงมือทำในสิ่งที่สามารถทำได้ก่อน พอเงินทุนมาถึงค่อยลงพื้นที่

ทุนวิจัย วช. อีกประเภทหนึ่งคือทุนมุ่งเป้า มีงบประมาณสูงมาก แต่การกำหนดตัวชี้วัดยุ่งยากและต้องมีทีมงาน อาจารย์จะได้เปรียบตรงนี้เพราะมีนักศึกษาช่วย จะทำงานได้เร็ว ทุนประเภทนี้ผู้วิจัยสามารถขอขยายเวลาได้

รองศาสตราจารย์ กิติมา สุรสาน ธิ : เคยไปฟัง วช. เขาบอกว่างบทุนมุ่งเป้าสายวิทยาศาสตร์จัดสรรหมดทุกปี แต่สายสังคมศาสตร์ไม่ค่อยมีคนขอ เงินเหลือเยอะมาก

คุณสุจิตราไชยจันทร์ : ทุนประเภท แผนงานวิจัย เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของนักวิจัย โครงการประเภทนี้ต้องมี โครงการย่อยที่มียุทธศาสตร์หลักร่วมกัน มีกลยุทธ์ output / outcome สอดคล้องกัน อย่างน้อย ๒ โครงการ

รองศาสตราจารย์ กิติมา สุรสาน ธิ : คนที่ได้ทุน วช . ต้องไปรายงานความก้าวหน้า บ่อยมาก ผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำหน้าที่ comment ส่วนมากเกษียณ อายุราชการ แล้ว มีเวลาอ่านงาน ทำงานเร็ว บางครั้งมีปัญหาว่าท่านเหล่านั้นอยู่ใน สายวิชาที่ไม่ตรงกับงานวิจัย ก็ต้องประนีประนอม กัน ดังนั้นนักวิจัยต้องศึกษาธรรมชาติของแหล่งทุนด้วย

คุณโศรยา สุรัญญาพฤติ : ประเภทของงานวิจัยมีผลต่อสัดส่วนทุนวิจัย ขอทราบว่างานวิจัยเชิงทดลองสายสังคมศาสตร์มีรูปแบบอย่างไร และจะนำมาปรับใช้กับ งานวิจัยของ สถาบัน ไทยคดีศึกษาได้อย่างไร

คุณสุจิตรา ไชยจันทร์ : วช. มีข้อกำหนดว่างานวิจัยลักษณะใดเป็นวิจัยพื้นฐาน วิจัยประยุกต์ หรือวิจัยเชิงทดลอง แบบฟอร์มการขอกุณก็ต่างกัน ขึ้นอยู่กับนักวิจัยว่าจะนำเอาวิจัยเชิงทดลองมาปรับใช้กับงานด้านศิลปวัฒนธรรมอย่างไร จะกำหนดอะไรเป็นเป้าหมาย งานวิจัยเชิงทดลองที่ทำอยู่ขณะนี้ แบ่งเป็นสาม series ลำดับแรกเป็นวิจัยพื้นฐาน ลำดับที่สองวิจัยประยุกต์ และลำดับสุดท้ายวิจัยเชิงทดลอง การทดลองปีที่สองเป็นการนำเอาผลวิจัยปีแรกไปทดลอง ทดลองแล้วได้ผลอย่างไร การกระตุ้นชาวบ้าน ถือเป็น การทดลองแบบหนึ่ง ขึ้นอยู่กับ outcome / output ที่กำหนด งานวิจัยที่ทำอยู่มีทั้ง การผลิตสื่อกับการลงพื้นที่จริง เพื่อเอาผลจากปีแรกไปศึกษาปีที่สอง

รองศาสตราจารย์ กิติมา สุรสนธิ : การวิจัยเชิงทดลองต้องมี treatment คือมีเครื่องมือ catalyst ที่ได้มันมีผลจริงมากน้อยแค่ไหน ถ้าเป็น ทางวิทยาศาสตร์ก็คือตัวสารเคมี ใน ทางสังคมศาสตร์คือนวัตกรรมรูปแบบ หรือวิธีการ ตัวอย่างเช่น ในงานวิจัยด้านสื่อสารมวลชน ภาพยนตร์สร้างมุมมองของความรักชาติได้จริงหรือไม่

คุณโศรยา สุรัญญาพฤติ : วันที่ ๒๐ กรกฎาคม สถาบันฯ จะเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยาย ให้ความรู้แก่นักวิจัย ประเด็น หนึ่งในที่จะถามวิทยากรคือ การออกแบบ และรูปแบบวิธีการวิจัยเชิงทดลองทางสังคมศาสตร์กับการจัดการทางวัฒนธรรม

รองศาสตราจารย์ กิติมา สุรสนธิ : การวิจัยเชิงวัฒนธรรมส่วนใหญ่มีจุดสนใจที่จะดึงออกมาเป็นตัวแปรงานวิจัยได้หลายแง่มุม เช่น การเกิด การดำรงรักษาไว้ การสิ้นสุด การสูญเสีย การเปลี่ยนแปลง การเชื่อมต่อ การผสมผสาน ซึ่งในแต่เรื่องจะมีคำที่เป็นลักษณะเฉพาะ

คุณเทียมจิตร พ่วงสมจิตร : งานวิจัยของไทยคดีส่วนใหญ่เป็นเรื่องประวัติศาสตร์และการเปลี่ยนแปลง ขึ้นอยู่กับว่าผู้บริหารมาจากสาขาใด ด้วย ตัวอย่างเช่น สมัย ดร.ม.ร.ว.อภินันท์ มาจากสาขามานุษยวิทยา งานวิจัยในยุคนั้น ก็จะเป็นงานด้านชาติพันธุ์ หรือในสมัยของ ดร.อนุชา ทิรคานนท์ เป็นเรื่องของการท่องเที่ยวตามนโยบายระดับชาติที่เน้นการท่องเที่ยว เป็น งานวิจัยเชิงสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวและทุนวัฒนธรรมในแต่ละพื้นที่ บางโครงการเป็นการประยุกต์หลายๆ แนวคิดเข้าด้วยกัน

รองศาสตราจารย์ กิติมา สุรสนธิ : ปัจจุบันนักวิจัยของสถาบันฯ ทำวิจัยแบบใดบ้าง

ดร.สิทธิพร ภูรินทร์รัชต์ : มีสองแบบคือโครงการวิจัยที่ทำร่วมกันทุกคน เป็น งานวิจัยในลักษณะพื้นที่ศึกษา กับ งานวิจัยเดี่ยวทำตามความ สนใจของแต่ละบุคคล ตนเองสนใจด้าน โบราณคดี กับ ประวัติศาสตร์ศิลป์ อีกแบบหนึ่งคือ ทุนวิจัยเร่งด่วนหรือทุนวิจัยภายนอกที่ผู้ บริหาร หามา นักวิจัย ต้องฟอร์มทีมทำงานและต้องมีทักษะในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เป็นการหาประสบการณ์วิจัย

คุณสุจิตรา ไชยจันทร์ : สนใจเรื่องการท่องเที่ยว เน้นด้าน Special Interest Tourism ซึ่งแบ่งย่อยเป็น Cultural Tourism, Regional Tourism และ Creative Tourism คือสนใจรูปแบบการท่องเที่ยว ไม่ได้เน้น

เรื่องการ บริหารจัดการซึ่งเข้าถึง ได้ยาก สนใจ คำจำกัดความ (definition) ของแต่ละตัวเลือกใน Special Interest Tourism มีเรื่องให้ทำเยอะ

คุณเทียมจิตร พ่วงสมจิตร : แนวคตินวิทยา

คุณนริสา เดชสุภา : ส่วนใหญ่เป็นการทำโครงการย่อยภายใต้โครงการหลักของสถาบัน
จบการบรรยายของคุณสุจิตรา ไชยจันทร์

คุณเทียมจิตร พ่วงสมจิตร : ในระยะ ๑๐ ปีที่ผ่านมามีทุนภายนอกเข้ามามากขึ้น ล่าสุดได้รับทุนโครงการพัฒนาลังความรู้ข้อมูลส่วนกลางของศูนย์ศิลปาชีพระหว่างประเทศ (ศศป.) เป็นเรื่องของการหาองค์ความรู้เกี่ยวกับช่างโบราณ โดยมี ดร.สิโรตม์ ถิณันท์รัชต์ธร ซึ่งได้ศึกษาเรื่องนี้มาบ้างแล้วเป็นนักวิจัยร่วม โครงการนี้มีการแบ่งงานออกเป็น ๓ ประเภทคือ

๑. งานวิชาการ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลองค์ความรู้ทั้งภายในและภายนอก ศศป. แล้วนำมาจัดหมวดหมู่ ส่วนใหญ่เป็นความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ของ ศศป. ทั้งหมด

๒. งานระบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ มีปริมาณ ๗๐-๘๐ % ของงานทั้งหมด ต้องหาผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเป็นผู้ดำเนินการ

๓. การประสานงานกับหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

๓.๑ หน่วยงานของ ศศป. ที่ดูแลด้านนี้โดยตรง และหน่วยงานด้านอื่นๆ เช่น ฝ่าย IT ฯลฯ

๓.๒ องค์กรภายนอก เช่น บริษัทที่เป็นเจ้าของโปรแกรมที่ ศศป. ใช้อยู่ ฯลฯ

๓.๓ สถาบันไทยคดีศึกษา ประสานงานกับบุคลากรที่ดูแลห้องประชุม การขอรถ การทำบันทึก ฯลฯ

จะเห็นได้ว่าการทำวิจัยเรื่องหนึ่งๆ ผู้รับผิดชอบโครงการจะต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับหลายฝ่าย ต้องมีแนวการในการทำงานเพื่อให้งานเป็นไปโดยราบรื่น แนวทางการทำงานมีดังนี้

๑. คณะทำงาน ทำงานกันเป็นทีม ไปไหนไปด้วยกัน ติดต่อประสานงาน เชื่อมโยงข้อมูลกันอย่างค่อนข้างใกล้ชิด มีการประชุมบ้างเป็นระยะ แบ่งงานกันทำ การสื่อสารเป็นเรื่องสำคัญที่สุด เพราะหมายถึงความจริงใจ

๒. การทำงานกับ ศศป. ทำงานตามแผน ตาม TOR ที่กำหนด ซึ่งเป็นแผนระยะยาว มีการประชุมวางแผนและติดตามความก้าวหน้าด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารที่รวดเร็ว ทั้งอีเมลล์ ไลน์ (LINE) และ โทรศัพท์

๓. นัดประชุมกับบริษัทผู้ดูแลระบบ เพื่อทำความรู้จักและแลกเปลี่ยนข้อมูล

การปฏิบัติตนในฐานะนักวิจัย

๑. ต้องรับผิดชอบ มีความยืดหยุ่น มีความเสียสละ และที่สำคัญคือต้องรู้จักแสวงหาความรู้ใหม่ๆ โดยเฉพาะในเรื่องที่ไม่ถนัด และต้องรักในความสำเร็จ

๒. การปฏิบัติตนกับเพื่อนร่วมงาน ต้องให้เกียรติ รับฟัง ความคิดเห็น ใจกว้าง มีทัศนคติที่ดี ทุกอย่างที่มีปฏิสัมพันธ์ก็เพื่อให้งานสำเร็จ มีแผนงานระยะสั้น เพราะต้องมองล่วงหน้า ๑ สัปดาห์ และแต่ละคนต้องมีแผนรองรับ

๓. ความรับผิดชอบต่อแหล่งทุน ด้วยความเป็นแหล่งทุนภายนอก จึงเข้มงวดมาก ซ้ำหนึ่งวันเขาปรับเป็นรายวันตามสัญญา ต้องตรงเวลา ปฏิบัติงานสร้างผลงานให้ได้ตามกำหนดใน TOR มีความสุภาพต่อกัน ในเรื่องของการทำสัญญาสำคัญมาก เพราะว่าแหล่งทุนเขาอยากจะได้ งานที่ดีที่สุด จ่ายน้อยแต่อยากได้มาก เราต้องรับฟังความต้องการของเขาว่าเราพอจะจัดหาให้ได้หรือไม่

สรุปแนวทางปฏิบัติที่ดี

๑. มีเครือข่าย connection แหล่งทุน ผู้เชี่ยวชาญ ฝ่ายเทคนิค
๒. มีความสามารถด้านวิชาการ เทคนิค ประสานงาน ถ้าไม่มีก็ไปหาคนอื่นมาเติมเต็ม
๓. มีปฏิสัมพันธ์ที่ดี มีความรับผิดชอบ ให้เกียรติผู้อื่น
๔. มีแผนงานระยะยาว เพื่อให้ทุกคนรู้ว่าเราจะเดินไปทางไหน
๕. มีทีมงานที่ดี มีความรู้ความสามารถ มีความรับผิดชอบ มีวินัย รักความสำเร็จ ความสัมพันธ์ของผู้ร่วมทีมต้องดี

จบการบรรยายของคุณเทียมจิตร พ่วงสมจิตร

ดร.สิโรตม์ ถิ่นนันทรัชต์ธร : สวัสดีครับ สถาบันไทยคดีศึกษาให้ผมมาพูด KM จากประสบการณ์ทำงาน ผมจบปริญญาตรีวิทยาศาสตร์ ปริญญาโท โบราณคดี ทำวิทยานิพนธ์หัวข้อ “จิตรกรรมฝาผนัง ” ปริญญาเอกโบราณคดี วิทยานิพนธ์หัวข้อ “เจดีย์กับจิตรกรรมฝาผนังของชาวมอญในประเทศไทย”

รองศาสตราจารย์ กิติมา สุรสสน ธิ : จบสายวิทยาศาสตร์แล้วมาทำงานด้านศิลปวัฒนธรรมมีประโยชน์อย่างไร

ดร.สิโรตม์ ถิ่นนันทรัชต์ธร : วิทยาศาสตร์ช่วยให้คิดเป็นขั้นเป็นตอน ผมทำงานวิจัยที่สถาบันไทยคดีศึกษามา ๑๐ ปีแรก (๒๕๕๑) ได้ทุนวิจัยจากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระปฐมเจดีย์ กรมศิลปากร ทำเรื่องวัดพระปฐมเจดีย์ ถือเป็นทุนภายนอก ก่อนจะมาทำงานที่ไทยคดีฯ ผมทำอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระปฐมเจดีย์ ทำให้มีเครือข่าย พอมาทำงานที่นี่เลยย้อนกลับไปขอทุน จากที่ทำงานเดิม ปีถัดมา (๒๕๕๒) ทำเรื่องเทศกาลงานประเพณีเพื่อการตลาด การท่องเที่ยว เป็นโครงการ วิจัยขนาดใหญ่ สถาบันฯ ได้รับทุนจากภายนอก ต้องหาทีมงานจากคณะวารสาร ศาสตร์และสื่อสารมวลชน มาช่วย มีทั้งนักวิจัย ผู้ช่วยนักวิจัย ช่างภาพ ระเบียบวิธีวิจัยมีทั้งการเก็บแบบสอบถาม สัมภาษณ์เชิงลึก และสังเกตการณ์ ซึ่งกระบวนการเหล่านี้ไม่มีในงานด้านประวัติศาสตร์ศิลป์และ โบราณคดี ผมต้องปรับตัวมากแต่ก็ได้ประสบการณ์ หลังจากนั้นทำโครงการนางเลิ้ง (๒๕๕๓) เป็นวิจัยเชิงปฏิบัติการ สถาบันฯ ได้ทุนของกรุงเทพมหานคร ปี ๒๕๕๔ ทำเรื่องพิพิธภัณฑวัดพระธาตุเสด็จ จังหวัดลำปาง มีคุณอาสา คำภา นักวิจัยของสถาบันฯ เป็นผู้วิจัยร่วม วัดต้องการ

องค์ความรู้เพื่อบริการนักท่องเที่ยว หลังจากนั้นลาศึกษาต่อระดับปริญญาเอก กลับมาทำงานปี ๒๕๕๗ ทำโครงการพัฒนาค้นคว้าข้อมูลส่วนกลางของศูนย์ศิลปาชีพระหว่างประเทศ (ศศป.)

รองศาสตราจารย์ กิติมา สุรสนธิ : ขอเป็นความความรู้ พัฒนาค้นคว้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับช่างไม้ใหม่คะ

คุณเทียมจิตร พ่วงสมจิตร : ศศป. มีพันธกิจส่งเสริมสนับสนุนผลิตภัณฑ์ศิลปหัตถกรรมไทยให้แพร่หลายทั้งในประเทศและต่างประเทศทั่วโลก เพราะฉะนั้นเขาจะมีกิจกรรมต่างๆ มีการจัดนิทรรศการ ทำหนังสือ เข้าไป ยังแหล่งผลิตศิลปหัตถกรรมและผลิตภัณฑ์ ดังนั้นจึงมีองค์ความรู้เกิดขึ้นมากมาย ทั้งจากการจัดนิทรรศการถาวรและไม่ถาวร และการทำหนังสือ ขอบเขตของงานกว้างกว่าการรวบรวมความรู้ด้านงานช่าง แต่จะรวมถึงครูช่าง ครูศิลป์ ทายาทครู ไม่ใช่แค่สิ้นซึกเดียว

ดร.สิโรตม์ ภินันท์รัชต์ธร : ต้องทำทั้งหมด ทั้งข้อมูลการจัดนิทรรศการ การท่องเที่ยว การตลาด รายงานการประชุม เราเป็นคนจัดข้อมูลให้เขา จากตรงนี้ยังอยากจะกลับมาทำให้ไทยคดี ๆ บ้าง ควรจะมีการจัดการลักษณะนั้น ศศป. เองยังต้องให้คนภายนอกมาทำ

รองศาสตราจารย์ กิติมา สุรสนธิ : งานออกมาแล้วน่าจะเป็นประโยชน์มาก ทุกหน่วยงานถ้ามีคลังความรู้ได้ก็นับว่าสุดยอด สามารถเข้าไปค้นข้อมูลได้

คุณเทียมจิตร พ่วงสมจิตร : ศศป. หมายมั่นปั้นมือมาก เพราะตรงนี้เป็นตัวประเมิน การประกันคุณภาพ งบประมาณ ๗๐๐,๐๐๐ บาท และใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์ ที่เขามีอยู่ราคาเป็นล้าน ก็มีความหวังมาก จนกลายเป็นศูนย์กลางความสนใจไปแล้วในตอนนี้

ดร.สิโรตม์ ภินันท์รัชต์ธร : อันนี้เป็นภาพรวมของทุนภายนอกที่ผมทำ (บรรยายผ่านภาพประกอบ)

- งานวิจัยเรื่องพระปฐมเจดีย์ เป็นงานที่เชี่ยวชาญ
- งานวิจัยเรื่องพระธาตุเสด็จ เป็นงานที่ถนัดพอสมควร
- งานวิจัยเรื่องการประเมินการท่องเที่ยวของ ททท. เป็นงานที่ไม่ค่อยถนัด แต่ปรับตัวได้
- ตัวอย่างงานประเมินการท่องเที่ยวของ ททท. งานว่า จังหวัดบุรีรัมย์ ไปสัมภาษณ์

สังเกตการณ์ เก็บแบบสอบถาม

- งานแก่คนทรงเจ้า จังหวัดตาก แสดงสัญลักษณ์การปกครองของของคนทรงเจ้าด้วยกัน
- งานช่างที่สุรินทร์ สัมภาษณ์อาจารย์ท่านหนึ่งเรื่องผ้า เป็นประสบการณ์แรกๆ ที่ต้องตั้งใจทำ

ตั้งใจดูวิธีการทำงานของอาจารย์สองท่าน เทคนิคการสัมภาษณ์ที่คืออย่างหนึ่งคือการตั้งคำถาม โดยไม่แสดงว่ารู้อะไรเลย เพื่อให้ ผู้ให้สัมภาษณ์เล่า ออกมาให้มากที่สุด กลับไปดูภาพเก่าๆ ทำให้นึกขึ้นได้ว่า อ้อ อันนี้ ประสบการณ์แรกๆ แล้วผมก็เอาเทคนิคการสัมภาษณ์ มาใช้ตอนทำวิทยานิพนธ์ ไปสัมภาษณ์คนมอญ ทำให้งานออกมาสมบูรณ์ขึ้น

- งานของศศป. อันนี้เป็นงานที่ไม่ ถนัดเลย เป็นงานล่าสุดที่เพิ่ง ได้ทำ ทำเองไม่ได้เลยสักอย่าง ต้องให้คนอื่นช่วย เป็นประสบการณ์ที่ใหม่มาก

ตั้งแต่ทำวิจัยภายนอกมาจะเห็นว่างานที่ผมเป็นหัวหน้าโครงการเป็นงานเล็กๆ แต่งานหลังจากนั้นมาเป็นผู้ร่วมวิจัย เพราะเป็นงานแบบบูรณาการ เจ้าของทุนต้องการรู้หลายเรื่อง

สรุปกรอบงาน

๑. งานที่ถนัด มีความเชี่ยวชาญ ทำได้ด้วยความรู้ความสามารถ
๒. งานที่ไม่ค่อยถนัด สามารถปรับตัวได้ มีประสบการณ์กว้างขึ้น
๓. งานที่ไม่ถนัดเลย ต้องเรียนรู้ หาตัวช่วย งานประเภทนี้ต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอนในอนาคต

แนวปฏิบัติที่ดีจากประสบการณ์

๑. ต้องมีอิทธิบาท ๔
๒. มีความรับผิดชอบ มีศรัทธาในตัวเอง โดยเฉพาะการทำงานเป็นทีม ความรับผิดชอบสำคัญมาก
๓. การจัดการ แบ่งงาน แบ่งเวลา เราทำงานปกติอยู่ดีๆ ก็มีงานภายนอกแทรกเข้ามา ซึ่งกินเวลาไปมาก การประชุมพร้อมกันทั้งทีม เราต้องวางทั้งที่จริงเราไม่ได้ว่าง
๔. มีเครือข่าย
๕. การแก้ปัญหาทั้งปัญหาระยะยาวและปัญหาเฉพาะหน้า

จบการบรรยายของคุณสิโรตม์ ถิ่นนันทรัชต์ธร

รองศาสตราจารย์ กิติมา สุรสานธิ : เราได้เรียนรู้เยอะมาก เห็นภาพ ของสถาบันฯ ทำวิจัยเขาทำกันอย่างไร ดีใจแทนทุกคนที่เข้ามาฟัง ได้เรียนรู้ประสบการณ์ แต่สิ่งที่กังวลค่อนข้างมากคือส่วนใหญ่ นักวิจัยจะมีความเครียดสูง ต้องหาวิธีผ่อนคลาย เพราะเกิดปัญหาให้ต้องแก้ไขอยู่ตลอดเวลา จากการประสานงาน เป็นเรื่องที่ไม่มีความเชี่ยวชาญ หรืออะไรก็แล้วแต่ ผู้ให้ทุนเคยตั้งคำถามว่าดีออกมาได้ไหมว่าอาจารย์ทำวิจัยวันละกี่ชั่วโมง ขอโทษค่ะ บางทีตอนกลางคืนนอนยังคิดเลย การเป็นนักวิจัย ไม่ใช่ว่าตัวนี้ทิ้งหรือเอาไว้อ่อนได้ พรุ่งนี้เกิดปัญหา จะทำอย่างไร ต้องติดต่อใคร จะเอาอะไรมาแก้ปัญหา นักวิจัยจะต้องฝ่าฟันอีกพอสมควร เพราะฉะนั้นคนที่ทำงานเป็นนักวิจัยจะต้องแกร่ง เท่าที่เคยเห็นมาคนที่ทำวิจัยทางวิทยาศาสตร์เครียด กันมาก แต่ละคนจะเป็นอย่างนั้น อย่างนี้ ท้ายที่สุดก็เป็นมะเร็ง เรื่องอารมณ์เป็นเรื่องสำคัญ พออายุมากขึ้น โรคภัยไข้เจ็บถามหาได้ง่าย ต้องหาวิธีผ่อนคลาย ยิ้มเยอะๆ ช่วยให้อ่อนคลายสบายใจ

คุณณัฐธยาน์ ทรงฉลาด : เชิญบุคลากรสถาบันทรัพยากรมนุษย์ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

สถาบันทรัพยากรมนุษย์ : เรื่อง KM ทีมมหาวิทยาลัยกำหนดในสองหัวข้อ คือการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานกับการเขียนของบรรณาธิการ เป็นสองหัวข้อหลักที่สถาบันทรัพยากรมนุษย์ทำอยู่ทุกปี พอมหาวิทยาลัยส่งประกาศทุนวิจัยมาก็ไม่มีอะไรใหม่ งานวิจัยเป็นพันธกิจหลักในการดำเนินงาน อยู่แล้ว ก็เลยโฟกัสสองเรื่องนี้ จากการ ทำ SWOT หลายๆปีพบว่า สถาบันของทุนวิจัยได้น้อย และมีปัญหาเรื่องการตีพิมพ์ เราก็เลยวางแผนไว้ตั้งแต่ ๒-๓ ปีที่แล้วและ โฟกัสสองเรื่องนี้มาตลอด ก็เลยไม่มีปัญหา

รองศาสตราจารย์ กิติมา สุรสานธิ : สมมติว่าเราทำ SWOT ปี ๒๕๕๕ พบว่าตัว WEAKNESS คือตัวเรา สำหรับนักวิจัยคือเรื่องแหล่งทุนกับการตีพิมพ์ OUTPUT ที่ออกมาค่าเป้าหมายเพิ่มใหม่

สถาบันทรัพยากรมนุษย์ : เพิ่มค่ะ เพิ่มขึ้นทุกปี ตอนแรกเราไม่มีผลงานตีพิมพ์ เพราะนักวิจัยเราน้อยและเป็นนักวิจัยรุ่นใหม่ แต่พอ มีกระบวนนี้ ปีแรก ก็เริ่ม มีบทความ ปีที่สองเพิ่มมา กขึ้น ปีที่สาม มีบทความตีพิมพ์จากงานวิจัยที่ได้รับทุนภายนอก เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ค่อยเพิ่มขึ้นทีละ STEP ไม่ได้หือหาว ขึ้นมาเป็นกราฟ

รองศาสตราจารย์ กิติมา สุรสนธิ : แต่ว่าตัวเลขเพิ่มขึ้น?

สถาบันทรัพยากรมนุษย์ : เพิ่มขึ้น นักวิจัยอาจจะไม่ได้ตีพิมพ์บทความทุกคน แต่ว่าในหน่วยงานก็จะมีคนได้ ก็รู้สึกว่าจะน่าจะมากถูกทางแล้ว สถาบันจัด KM ให้บุคลากร ฝ่ายอื่นๆ ด้วย ทำกันมาตั้งแต่แรก คู่ขนานไป กับ KM ของนักวิจัย บางเรื่องก็เป็น KM ของทั้งสองฝ่าย เช่น ทักษะเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ ฯลฯ หัวข้อ KM ของเจ้าหน้าที่จะเปลี่ยนไป ทุกปีตามความสนใจ ปีที่ผ่านมาเรามี KM เรื่องการออกกำลังกายเพิ่มขึ้นมา

รองศาสตราจารย์ กิติมา สุรสนธิ : การออกกำลังกายมาจากจุดอ่อนอะไร

สถาบันทรัพยากรมนุษย์ : สุขภาพ ลดน้ำหนัก และ HAPPY WORKPLACE เราซึ่งน้ำหนักกัน เปรียบเทียบค่า BOI พบว่าบุคลากร ๘๐-๘๐% น้ำหนักเกิน ก็เลยมีโครงการนี้ วิทยากรเป็นคนชอบออกกำลังกายอยู่แล้ว

รองศาสตราจารย์ กิติมา สุรสนธิ : แล้วได้ชุดความรู้อะไรออกมา มีแนวทางปฏิบัติในการออกกำลังกายให้กับหน่วยงานใหม่

สถาบันทรัพยากรมนุษย์ : ได้แนวทางว่าการออกกำลังกายหรือการลดน้ำหนักต้องทำควบคู่กับการควบคุมอาหาร เราใช้วิธีนับแคลอรี ผู้หญิงรับประทานวันละกี่แคลอรี ผู้ชายก็แคลอรี ผมทำแล้วประสบความสำเร็จ ก่อน นี้ผมหนัก ๗๒ กิโลกรัม พอมานับแคลอรีควบคู่กับการออกกำลังกาย สามารถลดน้ำหนักได้ ๑๐ กิโลกรัมภายใน ๓ เดือน ก็เลยเหมือนกับว่าสามารถที่จะมาถ่ายทอดได้

รองศาสตราจารย์ กิติมา สุรสนธิ : ขอบคุณค่ะ ได้เห็นแนวทางที่เราสามารถทำอะไรได้บ้าง ก็มา share ประสบการณ์ เป้าหมายของการทำ KM คือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือหาองค์ความรู้ในที่ทำงานของตัวเอง สมมติว่ามีปัญหา เราอยากจะทำปัญหาในเชิงของกระบวนการทำงานที่ดี ในเชิงขององค์ความรู้ ก็ดี ควรจะมีแนวปฏิบัติเพื่อให้คนอื่น ๆ นำไปปฏิบัติให้เกิดผลดี อย่างไร บางหน่วยงานเขาทำเรื่องร่างจดหมาย เรื่องจดหมายบางทีเรานึกว่าไม่สำคัญ รูปแบบการร่างจดหมาย เป็นอย่างไร อันนี้เป็นปัญหาของเขา บางทีก็เป็นเรื่อง PROCESS งาน งานอันนี้เข้ามาตรงส่วนนี้ แล้วควรจะส่งต่อไปอย่างไร คล้ายๆ เส้นทางเดินหนังสือ สิ้นสุดของการอนุมัติไม่ควรเกินกี่วัน รูปแบบของแต่ละหน่วยงานจะแตกต่างกันไป

สถาบันทรัพยากรมนุษย์ : เพิ่มเติมหนึ่ง ในเรื่อง KM ของฝ่ายวิจัย คือสถาบันมีวารสารของตัวเอง ก็ขอให้กองบรรณาธิการช่วย comment บทความของนักวิจัย หรือในเรื่องของงานวิจัย คณะกรรมการส่งเสริมการวิจัยของสถาบันก็จะเข้ามาช่วย comment ข้อเสนอ โครงการ วิจัยที่จะส่งไปขอทุน ช่วยให้นักวิจัยมีโอกาสแก้ไขข้อบกพร่อง เกิดความมั่นใจ และมีโอกาสที่จะได้รับทุนวิจัยมากขึ้น

รองศาสตราจารย์ กิติมา สุรสนธิ : คุณสุระเข้ามาทำงานที่สถาบันไทยคดีศึกษา ก็ปีแล้ว คับพบอะไรเกี่ยวกับตัวเองบ้างในเชิงความสนใจเชิงวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน

คุณสุระ พิริยะสงวนพงศ์ : ทำงานมา ๓ ปีครึ่งครับ ผมค้นพบตัวเอง ก่อนเข้ามาทำงาน ที่นี้แล้ว ตั้งแต่เรียนปริญญาโทที่คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นจุดเปลี่ยนจากการเรียนวารสารในระดับปริญญาตรี ผมสนใจงานประวัติศาสตร์ศิลป์ เกี่ยวกับวัด งานศิลปะ ของวัดที่ยังหลงเหลือเป็นสมบัติของชาติ ยังมีอยู่อีกมาก

รองศาสตราจารย์ กิติมา สุรสนธิ : ก็ศิลปะ ถือเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการดำรงไว้ การคงอยู่ ใครอยากจะถามอะไรเพิ่มไหม สถาบันทรัพยากรมนุษย์ อยากรู้เรื่องอะไรของสถาบันไทยคดีศึกษา บ้างไหม?

สถาบันทรัพยากรมนุษย์ : อยากทราบว่าไทยคดีฯ ของคุณภายนอกอยากใหม่ ดูตามแผนยุทธศาสตร์ของ วช. ไม่ค่อยมุ่งประเด็นศิลปวัฒนธรรมชัดเจนเหมือนประเด็นการพัฒนาคน หรือพัฒนาเศรษฐกิจ ไทยคดีฯ หาทุนได้จากไหน

ดร.สิโรตม์ ภินันท์รัชต์ : ทุนนอกสำหรับผมคือทุนที่ไม่ได้ตั้งใจขอ เป็นทุนที่ผู้ อำนวยการมี CONNECTION มีเครือข่าย แล้วเขาส่งมาให้เรา เพราะมองว่าสถาบันฯ ทำได้ แต่ทุนที่ตั้งใจขอก็มีเหมือนกัน คือ ทุนเกี่ยวกับวัดที่ผมสนใจ ต้องมีเครือข่าย อันนี้สำคัญมาก เวลาเราลงพื้นที่แต่ละพื้นที่ต้องสร้างความสัมพันธ์หรือเครือข่าย แล้วพยายามมีการติดต่อเครือข่ายเพื่อ ที่เราจะได้งานจากตรงนั้น อย่างกรณีจุฬาฯ ลงกรณ์มหาวิทยาลัยติดต่อให้ผมไปร่วมงานเมื่อสองปีที่แล้ว ตอนนั้นผมทำโครงการกับกรุงเทพ มหานคร เขาพอจะรู้จักชื่อผม อยู่บ้าง ที่นี้ กทม. ติดต่อจุฬาฯ ให้ทำโครงการยุทธศาสตร์และนโยบายของกรุงเทพฯ ฯ เดิมเป็นโครงการใหญ่ มีเรื่องประวัติศาสตร์ศิลป์อยู่ด้วย จุฬาฯ ไม่มีบุคลากรด้านนี้ ก็ถามกลับไป กทม. เขาก็ให้ชื่อผม อันนี้คือเครือข่าย ผมทำไม่ได้ผมก็ส่งต่อให้นักวิจัยท่านอื่น ไปทำ ทุนภายนอกส่วนใหญ่จะเป็นทุนบูรณาการ ต้องทำเป็นทีม มีผู้เชี่ยวชาญหลายด้าน ถ้าคนน้อยคนไม่พอต้องมีเครือข่าย

คุณเทียมจิตร พ่วงสมจิตร : พูดไปตั้งแต่ต้นแล้วว่าทุน วิจัยภายนอกที่ทำอยู่ ขณะนี้ มาจาก CONNECTION ของผู้อำนวยการ มองย้อนกลับไปในอดีต งานวิจัยของสถาบันเรื่อง ศักยภาพของประเทศไทย ซึ่งเป็นทุนของกระทรวงวัฒนธรรม ก็ได้มาจาก CONNECTION ฉะนั้น โอกาสที่เราจะได้ทุนภายนอกขึ้นอยู่กับ CONNECTION ต้องมี CONNECTION มีเครือข่าย ถ้าใช้วิธีเสี่ยงบุญเสี่ยงกรรมแล้วอยากจริงๆ ยิ่งในฐานะ ที่เราเป็นนักวิจัย บางทีเราก็คิดว่าเล็กน้อยกว่าที่หน่วยงานข้างนอกจะรู้จักหรือมองเห็น เว้นแต่เราจะแสดงผลงานออกไป ที่นี้ก็จะง่ายขึ้น แต่ถ้ายังไม่อยู่ต้องอาศัยผู้บริหาร ถ้าเรารักษา ระดับคุณภาพงานของเรา ทำให้ดีขึ้นๆ ในระยะยาวเราเองก็จะมีแสงสว่างในตัวเอง แต่ก็ต้องแสวงหาเหมือนกัน ไม่ใช่คอย CONNECTION อย่างเดียว ตัวเองก็ลองส่งโครงการไปตามแหล่งทุนต่างๆ เหมือนกัน ของกระทรวงวัฒนธรรมก็ส่งไป

อีกอย่างหนึ่ง ถ้าโอกาสเข้ามาแล้ว ถึงแม้จะเป็นงานที่ไม่ถนัด ถ้าหาวิธีแก้ปัญหาได้ก็ควรจะได้รับ ไว้ เพราะนั่นคือการรักษา CONNECTION หรือสร้าง CONNECTION ใหม่ ถ้าไม่รับก็เท่ากับตัดโอกาสของตัวเอง อย่างกรณีโครงการพัฒนาคลังข้อมูลความรู้ของ ศสพ. ตอนแรกก็ท้อเหมือนกัน เพราะไม่รู้เลย ทำเองไม่ได้ แต่ถ้าไม่รับเราก็จะยิ่งไม่มีเครือข่าย รับมาแล้วแก้ปัญหาด้วยการ ไปหาผู้เชี่ยวชาญมา ทำ เราก็สามารถรับงานไว้ได้

โดยเปลี่ยนบทบาทจากผู้ทำวิจัย ๑๐๐% มาเป็นทำ วิจัยครั้งหนึ่ง ที่เหลือคือ การประสานงาน แต่ก็ยังสร้างผลงานให้กับสถาบัน สร้าง CONNECTION หรือรักษา CONNECTION ไว้ได้ ถ้าปฏิเสธก็คือจบ เพราะฉะนั้นถ้ามีโอกาสต้องเก็บโอกาสไว้ และในขณะเดียวกันก็ต้องแสวงหาโอกาสด้วย ที่ไหนเปิดรับโครงการก็ส่งไป ถ้าได้ก็เป็นโอกาสที่จะได้ทำงานส่งสมประสงค์ ต่อไปเขาจะนึกถึงเราและให้ความไว้วางใจในการทำงาน ดังนั้นจึงต้องอาศัยเวลา

คุณสุจิตรา ไชยจันทร์ : จากประสบการณ์ ทูทภายนอก ส่วนหนึ่ง ก็ได้มาจาก CONNECTION เช่นกัน อีกส่วนหนึ่งมาจากการขอทุน หน่วยงานไหนเปิดรับ โครงการวิจัยก็ส่งไป ดูจาก THEME หรือ TOPIC หลักของแหล่งทุน ทุน วช. นี่ขอทุกปี ส่วนใหญ่ขอเป็น แผนงานวิจัยปี ๒๕๕๘ เป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัยของกรมการท่องเที่ยว ทุนวิจัย ของ วช. มีหัวข้อย่อยหลากหลาย ทุนด้าน ทรัพยากรมนุษย์หรือ ASEAN Road Map ก็มีมาก

การเขียน PROPOSAL เป็นขั้นตอนสำคัญ ต้องกรอก แบบฟอร์ม ให้ครบทุกข้อและต้องเขียนให้สอดคล้องกัน แม้กระทั่งหัวข้อเล็กๆ อย่างมองข้าม ถ้าเราไม่เขียนเท่ากับคัดคะแนนของตัวเองในข้อนั้น เพราะเขาแบ่งไว้เลยว่าคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนนให้ส่วนไหนเท่าไร เขามองว่าทุกหัวข้อสำคัญเท่ากัน เพียงแต่ค่าคะแนนต่างกัน ถ้าเป็น นักวิจัยหน้าเก่า วช. จะมีประวัติการ ขอทุนและการทำวิจัย ของเราอยู่ในระบบ MRNS กับ MRPM ถ้าประวัติดีก็เท่ากับมี ใบเบิกทาง เพราะ READER ของแต่ละหัวข้อก็มักจะเป็น นักวิชาการ กลุ่มเดิมๆ

รองศาสตราจารย์ กิติมา สุรสนธิ : สองส่วน CONNECTION กับ BRAND อะไรมาก่อนมาหลังก็ได้

ดร.ลิโรตม์ ภัณฑรัช ธีธร : การพัฒนา PROPOSAL เป็นขั้นตอน สำคัญ สมมติว่าเราได้รับหนังสือเวียนเรื่องทุนจากหน่วยงานภายนอก เราต้องทำงานแข่งกับเวลา ตรงนี้พูดจากประสบการณ์ ผมลองดูว่าไทยคดีฯ มีจุดเด่นอะไรบ้าง อย่างเช่นเราเคยทำเกี่ยวกับเรื่องวัฒนธรรมเรื่องประวัติศาสตร์ นี่ก็จุดเด่น เราก็พยายามนำเสนอ สิ่งที่เราเคยทำไว้แล้วให้ชัด ขึ้น ถ้าสิ่งที่เรานำเสนอ ตรงกับเป้าหมายที่เขาต้องการ เราก็จะได้ทุน สถาบันทรัพยากรมนุษย์ก็เช่นกัน อาจดูว่ามีจุดเด่นอะไรแล้วพยายามทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ เก็บสะสมไว้

รองศาสตราจารย์ กิติมา สุรสนธิ : ส่วนใหญ่สร้างแบรนด์ไว้ บางคนก็ค่อยๆ ทำอย่างที่คุณเทียมจิตรว่าคือพยายามขอ ขอไปเรื่อยๆ ถ้าได้ก็มีโอกาสที่จะได้ต่อเนื่อง เพราะบางทีเขาเห็นมีประวัติในองค์กรแล้วด้วย พอนานๆ ไปเราทำทางด้านนี้บ่อยๆ มันก็กลายเป็นยี่ห้อเป็นแบรนด์ของเรา เวลาเขามองหาว่าใครจะทำเรื่องนี้ ชื่อของเราก็จะขึ้น

คุณสุจิตรา ไชยจันทร์ : การขอทุน วช. สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ ถ้าเราขอทุนเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับประสบการณ์วิจัยของเรา วช. จะไม่พิจารณา เขาไม่ได้เขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร แต่พูดไว้ชัดเจน เคย ไปปรึกษา วช. ว่าสนใจเรื่องการนวดแผนไทย มีผู้แต่ผู้แก่ที่จะให้ข้อมูลได้ เราแคไปเก็บองค์ความรู้ เขาบอกว่าดูจาก profile คุณไม่ควรขอ งานของคุณมาด้านการท่องเที่ยวทั้งนั้น ขอไปเสียเวลา เปล่า เขาบอกเลยว่า READER จะปรับตกในเรื่องของ profile

รองศาสตราจารย์ กิติมา สุรสนธิ : คะแนน profile ๒๐ คะแนน ถือว่าค่อนข้างสูง

คุณเทียมจิตร พ่วงสมจิตร : เกี่ยวกับโครงการพัฒนาคลังความรู้ของ ศศป . มีคำถามที่น่าสนใจ จากคุณณัฐชยานันว่า ทำไมเขาเลือกไทยคดี ฯ โครงการอย่างนี้ทำไมไม่ให้ หน่วยงาน ที่เชี่ยวชาญ ด้านคอมพิวเตอร์ทำ ถ้าพูดถึงเฉพาะตัวระบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เขาสามารถจ้างบริษัทที่เขาใช้บริการอยู่ได้ แต่ส่วนที่คนอื่นทำไม่ได้ต้องให้ไทยคดี ฯ ทำคือการวิเคราะห์หรือการจัดหมวดหมู่องค์ความรู้ ตรงนี้ เป็นความเชี่ยวชาญของนักวิจัย เป็นจุดเด่น เป็นแบรนด์ของสถาบัน เป็นอัตลักษณ์ที่คนอื่นไม่มี

สถาบันทรัพยากรมนุษย์ : นักวิจัยไทยคดีฯ ทำงานวิจัยที่เรื่องต่อคนต่อปี หรือทำเป็นทีม

คุณเทียมจิตร พ่วงสมจิตร : คำถามแรก เกณฑ์การทำงาน มหาวิทยาลัยกำหนดให้ นักวิจัยทำวิจัย ๑ ปี ๑ เรื่อง มหาวิทยาลัยพยายามมาโดยตลอด เป็นเกณฑ์ซึ่งเราไม่มีสิทธิ์ต่อรอง แต่จะทำได้หรือไม่เป็นอีกเรื่องหนึ่ง คำ ถามที่สอง ทำงานเดี่ยวหรือ ทำเป็นทีม ส่วนใหญ่ เราทำเป็นทีม ทำไมถึงทำเป็นทีม เป็นการแก้ปัญหา ว่าถ้าต่างคนต่าง ทำการ ขอบทุนไม่มีน้ำหนัก ไม่น่าสนใจ ก็เลยรวมกันทำเป็นชุด โครงการวิจัยงบประมาณ ที่ได้ก็มากขึ้น ยกตัวอย่างโครงการวิจัย ธนบุรี นักวิจัยทุกคนทำวิจัยในพื้นที่เดียวกัน โครสนใจ ด้านไหน เช่น ประวัติศาสตร์ศิลป์ กลุ่มชาติพันธุ์ ฯลฯ ก็สร้างโครงการ วิจัยแล้วเอามารวมกัน ทุกอย่างได้มา ภายใต้การประจักษ์ มปรึษาหารือ ทำ อย่างไรจริง จะบรรจุโครงการ ย่อยที่แต่ละคนสนใจ ไว้ภายใต้โครงการ เดียวกัน ต้องมีการประชุมตั้งแต่แรก ต้องกำหนดก่อนว่าจะเอา อะไรเป็นกรอบ จะเป็นพื้นที่ แนวคิด หรือตัว เนื้อหา การทำงานเป็นชุดโครงการวิจัยทำมานานแล้ว ถ้าดูจากประวัติของสถาบัน จะพบว่างานวิจัยรุ่นแรกๆ เลยเป็นโครงการเดี่ยว ต่อมาก็เปลี่ยนเป็นชุดโครงการวิจัย เพราะขอเดี่ยวแล้วเขามองไม่เห็นเรา พอ เปลี่ยนเป็นชุดโครงการก็รู้สึกดีกว่าดีขึ้น

รองศาสตราจารย์ กิติมา สุรสนธิ : ทางสถาบันทรัพยากรมนุษย์ เป็นอย่างไร

สถาบันทรัพยากรมนุษย์ : สมัยก่อนถ้าเป็นโครงการวิจัยงบประมาณแผ่นดินหรือทุนมหาวิทยาลัย มักจะเป็นโครงการเดี่ยว เพราะเราเป็นสถาบันเล็กๆ นักวิจัยมีความสนใจค่อนข้างหลากหลาย แต่ ถ้าเป็นโครงการ CONSULT นักวิจัยก็จะทำงานกันเป็นทีมบ้าง เพิ่งมายุคหลังๆ นี้ที่เราพยายามทำวิจัยเป็นทีม

คุณเทียมจิตร พ่วงสมจิตร : ที่ว่าทำเป็นทีมหมายความว่าอย่างไร ทำเป็นชุดโครงการวิจัยแล้วมีโครงการย่อยของแต่ละคน หรือมีโครงการวิจัยเรื่องเดียวแต่ทำกันหลายคน

สถาบันทรัพยากรมนุษย์ : มีทั้งชุดโครงการแล้วแยกเป็นโครงการย่อยแบ่งกันไปทำโครงการละ ๑-๒ คน และโครงการเดี่ยวขนาดใหญ่ นักวิจัย ๒-๓ คนทำร่วมกัน

คุณเทียมจิตร พ่วงสมจิตร : สัดส่วนงานวิจัยต่อคนต่อปีเป็นอย่างไร

สถาบันทรัพยากรมนุษย์ : นักวิจัยตอนนี้มี ๖ คน ทำวิจัย ๓ เรื่องต่อคนต่อปี มีทั้งวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ มีทุนอะไรเข้ามาเราขอหมด ทุน วิจัยของ วช. ปี ๕๗/๕๘/๕๙ เราได้ทุกปี นอกจากนี้ยังมีทุน นักวิจัยรุ่นใหม่ และทุนวิจัยของสถาบันทรัพยากรมนุษย์

คุณณัฐธยาน์ ทรงฉลาด : ผู้บริหารสถาบันทรัพย์ฯ ชุดก่อนเป็นทีมอาจารย์คณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชี รายได้จากโครงการ CONSULT มีเป็น ๕ ล้าน ๑๐ ล้าน สถาบันจึงมีทุนมาจัดสรรให้นักวิจัย แล้วยังมีโครงการฝึกอบรมสำหรับองค์กรด้านทรัพยากรมนุษย์ มีทั้ง โครงการระดับกลางและระดับสูง

สถาบันทรัพยากรมนุษย์ : ภารกิจของสถาบันแบ่งเป็น ๒ ส่วนคือวิจัยและบริการวิชาการ รายได้ ส่วนใหญ่มาจากงานบริการวิชาการ ๑๐% ของกำไรนำเข้ากองทุนวิจัยสำหรับจัดสรรให้นักวิจัยของสถาบัน ๑๐% เข้ากองทุนสถาบันสำหรับจัดสรรเป็นสวัสดิการ ในขณะที่เดียวกันนักวิจัยที่ได้รับทุนวิจัยก็ต้องแบ่งเงิน ๑๐% ของโครงการให้สถาบัน ตอนนี้กำลังดำเนินการจัดตั้งกองทุน แต่กระบวนการยังไม่แล้วเสร็จ

รองศาสตราจารย์ กิติมา สุรสน ธิ : โครงการหาเงินต้องระดมสมอง นักวิจัย น่าจะมาช่วยกันสร้าง โครงการฝึกอบรม

สถาบันทรัพยากรมนุษย์ : ไทยคดีมีปัญหาเรื่องการตีพิมพ์บทความบ้างหรือไม่

คุณบุญยง นาคะ : มีค่ะ ส่งบทความปลายปี ๒๕๕๖ ได้รับการตอบรับว่าจะตีพิมพ์ในวารสาร ฉบับเดือนมกราคม ๒๕๕๗ กระบวนการใช้เวลานานถึงสองปี

คุณไศรยา สุรัญญาพฤติ : ปัญหาของสถาบัน ทรัพยากรมนุษย์ คืออะไร กระบวนการพิจารณา ค่าเช่าหรือไม่มีบทความ เมื่อก่อนมีการประชุมเครือข่ายวารสารสังคมศาสตร์ ที่ประชุมพูดกันว่าน่าจะมีการจัด ประชุมวิชาการให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มจำนวนบทความตีพิมพ์ในวารสาร

สถาบันทรัพยากรมนุษย์ : สถาบันไม่มีปัญหาเรื่องกระบวนการ มีหลายช่องทางที่จะส่งบทความ ไปลงพิมพ์ ส่วนเรื่องบทความ เรากำหนดไว้เลยว่าปีหนึ่งๆ นักวิจัยต้องมีบทความที่เรื่อง ถ้าไม่มีบทความวิจัย ก็ต้องมีบทความวิชาการ

รองศาสตราจารย์ กิติมา สุรสน ธิ : สมควรแก่เวลาแล้ว ขอขอบคุณวิทยากร สถาบันทรัพย์ ากร มนุษย์ และผู้ฟังทุกท่าน ปิดการสัมมนา

ธนະปิติ ธิป้า เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไปปฏิบัติกร ถอดเทป

นาริสา เดชสุภา นักวิจัยชำนาญการ เรียบเรียง